

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ангел Маринов Петров,

преподавател в

**Катедрата по методика на Факултета по славянски филологии - СУ „Св. Климент
Охридски”**

по конкурс за заемане на академичната длъжност 'доцент'

в област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по литература. Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда)

Във връзка с конкурса за „доцент“ по „Методика на обучението по литература. Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда“, обявен в ДВ, бр. 54 от 29.06.2021 г., е постъпила една кандидатура - на гл. ас. д-р Наталия Младенова Христова – Пеева.

Д-р Наталия Христова е родена на 23.11.1976 г. в гр. Ловеч. През 2000 г. се дипломира като магистър по специалността Българска филология във ФСлФ на СУ „Св. Климент Охридски“. В периода 2002 - 2006 г. е редовна докторантка по Методика на обучението по литература към Катедрата по методика на ФСлФ на СУ. През 2007 г. защитава успешно дисертационен труд на тема *„Литературното образование в постмодерната ситуация (един възможен дизайн на обучение в литературно писане)“*.

Професионалният път на д-р Наталия Христова е свързан с преподавателска дейност в сферата на средното и на висшето образование. През 2000 – 2002 г. тя е учителка по български език и литература в 13. СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в гр. София, от 2006 до 2009 г. преподава български език и литература в 9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“ в гр. София. От 2009 г. досега е преподавател по методика на литературното

обучение в Катедрата по Методика на ФСлФ – СУ (2009 – 2011 като асистент; от 2011 г. до наши дни като главен асистент).

Д-р Наталия Христова преподава дисциплината Методика на обучението по литература, като води практическите занятия на студенти от специалността Българска филология по време на хоспитиране, текуща педагогическа практика и преддипломна педагогическа практика. Преподава на студенти от специалността Българска филология, редовно и задочно обучение, както и в Магистърската програма ОБЕЛСУ, и в групите за СДК следните избираеми дисциплини: „Интертекстуални практики на писане в средното училище“, „Литературното писане в средното училище“, „Дигитален хуманизъм и литературно образование“, „Трансхуманизъм и бъдещето на образованието“.

Научните интереси на д-р Наталия Христова са в следните области на знанието: методика на литературното образование; творческо писане при ученици и студенти; проблеми на трансхуманизма и бъдещото развитие на образованието като цялост и на образованието по литература в частност.

В конкурса за „доцент“ д-р Наталия Христова участва с 1 монография и 14 статии, от които 13 на български език и една - на френски език.

Тъй като централно място сред предложените за конкурса трудове заема монографията „Трансхуманизмът и бъдещето на образованието (по литература)“ (София, ИК Авлига, 2021 г.), ще насоча вниманието си към достойнствата именно на тази публикация.

Както в монографичното съчинение, така и в много от другите трудове, предложени за рецензиране, акцент се поставя върху различни процеси, които протичат в училищното образование (и в обучението по литература) и които процеси предизвикват система от трансформации, дължащи се на дигиталните технологии и на съвременната медийна среда. Д-р Наталия Христова съсредоточава погледа си върху произтичащи от тези процеси трансхуманистични проекти, чиято цел е да модифицират основите на съществуващите образователни дейности, подготвяйки системата на образованието за изграждане на утрешните хора, които да бъдат свръхнадарени, тъй като са резултат от генетични намеси. Авторката споделя своите тревоги за бъдещето на образованието, като

представя основни трансхуманистични теории, които очертават облика на бъдещия ученик – „носител на вътремозъчни импланти и притежаващ хибридна интелигентност – едновременно изкуствена и биологична“. Такова бъдеще, според д-р Наталия Христова, ще унищожи традиционното образование, което по презумпция е създател и транслятор на културен опит и традиции, а четенето на литература и овладяването на хуманитарни ценности ще стане излишно и ще изчезне като образователен хоризонт.

Задълбочено и с аналитичен поглед кандидатката за „доцент“ търси причините за тревожните тенденции в образованието и открива корените на тази криза във всеобхватната подчиненост, която образователните идеи имат по отношение на икономическата логика, влияеща върху всички и върху всичко в съвременните обществени системи. Не е пропусната и науката кибернетика, която играе съществена роля за дехуманизацията на съвременното образование и която подготвя почвата за разширяване на популярността на трансхуманистичните теории и практики.

В монографията на д-р Наталия Христова се интерпретират още много важни за съвременното образование проблеми, които имат отношение към бъдещето на образователните парадигми. Ще посоча само някои от тях, при чийто анализ проличава професионализма на авторката и умението ѝ да търси и да открива причини и следствия от процеси, които тотално променят както образователните дейности, така и света около нас. Такива са например идеите на кибернетиците за същността на човешките същества, а именно обработващи информация индивиди, които повече приличат на интелигентни машини, а не на хора; схващането за непотребността на езика, тъй като в един бъдещ свят същественото ще бъде кодът, сигналът, а не значението; все по-често срещаната се медикализация на образованието особено при деца, които имат образователни трудности и др.

В монографията проличава широката теоретична осведоменост на авторката по отношение на разглежданата проблематика. Историята на проблема за трансхуманизма като интелектуално и културно явление е проследена с необходимата задълбоченост, като подробно са представени основни програми, които през годините публикуват представители на различни трансхуманистични формации и направления в общото течение на трансхуманизма.

Последната глава на книгата ни прави свидетели на отношението на д-р Наталия Христова към съвременната технологична среда, чието въздействие върху учениците авторката определя като „токсично“. Без да отрича ролята на ИКТ в образованието, тя застъпва становището, че употребата на технологии с цел образователни ефекти трябва да има творчески характер, че тази употреба трябва да служи на хуманитарни цели, свързани с изграждане и предаване на културен опит и традиции.

В заключение. Познавам гл. ас. д-р Наталия Христова от началото на нейния професионален път на университетски учен и преподавател. През годините, когато тя е член на Катедрата по методика, съм следил с интерес научната и преподавателската ѝ дейност и винаги съм констатирал високо ниво на резултатност. Неведнъж съм ставал свидетел на задълбоченото и отговорно отношение на гл. ас. д-р Н. Христова към всички академични дейности и научни проекти, в които е участвала. Познавам я като интелигентен и сериозен колега.

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Наталия Младенова Христова - Пеева, отговарят на всички законови изисквания. Кандидатът за доцент разполага с достатъчен брой научни трудове. В работите на кандидата има оригинални научни приноси. Теоретичните му разработки притежават практическа приложимост.

След запознаване с представените за конкурса научни трудове и анализ на тяхната значимост намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на ФСлФ - СУ да избере гл. ас. д-р Наталия Младенова Христова - Пеева на академичната длъжност ‘доцент’ в СУ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по литература. Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда).

11.10.2021 г.

Рецензент:
(проф. д-р А. Петров)